

Formula Precationum, quibus, aut nō multum dissimilibus, usus est P. Baro in suis Prælectionibus: quas ideō hic seorsim ascripsimus, ut non sit opus in singulis repetere.

¶ Anteq̃ Contextum aggredieretur (quem primō Hebraicē Lectum, post Latine reddidit) hac est usus.

Summe & aterne Deus, Pacem abs te & peccatorum nostrorum veniam petimus, precamurq̃, ut nos Cælestis Sapientia mysteria rimantes, à vero rectoq̃, aberrare non sinas: sed proprium & genuinum eorum sensum nobis, animis atque mentibus tibi deditis, aperias, ad Decus & laudem immensa bonitatis & magnitudinis tuæ, per Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

¶ Finita Prælectione, hac, aut non absimili.

Tibi, Deus omnipotens, gratias agimus, quod, pro infinita tua bonitate, nos tanta Evangelii tui luce donaveris: atque ut nos amare pergas, obsecramus. imō ut, pro tua infinita Misericordia, properes solem vera ac purioris Religionis, purum & illustrem ubiq̃, excitare, omniumq̃, mentes accendere ad laudem gloriāq̃, tui nominis cognoscendam ac celebrandam, Ut in omnibus terrarum locis amaris & colaris. Tuam autem in primis Ecclesiam tibi commendamus, eam ut protegas, & nefarios pravorum hominum adversus eam conatus, irritos reddas. Dissidia ac lites ex ea tollas, bonos veritatis ac Pacis amantes inter se concilies ad maiorem Regni tui amplificationem. Nostra etiam studia, Deus optime, ad nominis tui gloriam, nostrāq̃, omnium salutem, in dies magis ac magis promovere dignator, per Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

TRA-

DOCTISSIMI

CUJUSDAM VIRI TRA-
CTATUS CONTRA MISSÆ SA-
crificium, & Transubstantiationem Papistarum.

PSAL. 119. 97. 98.

*Quomodo dilexi legem tuam Domine? tota die me-
ditatio mea est.*

*Prudentiorem me fecisti hostibus meis per mandata
tua: quoniam illa perpetuo mecum sunt.*

PSAL. 119. 83.

*Narraverunt mihi iniqui Fabulationes, sed non ut
Lex tua.*

LONDINI,
EX OFFICINA JOANNIS DALL
TYPOGRAPHI.

Anno 1578.

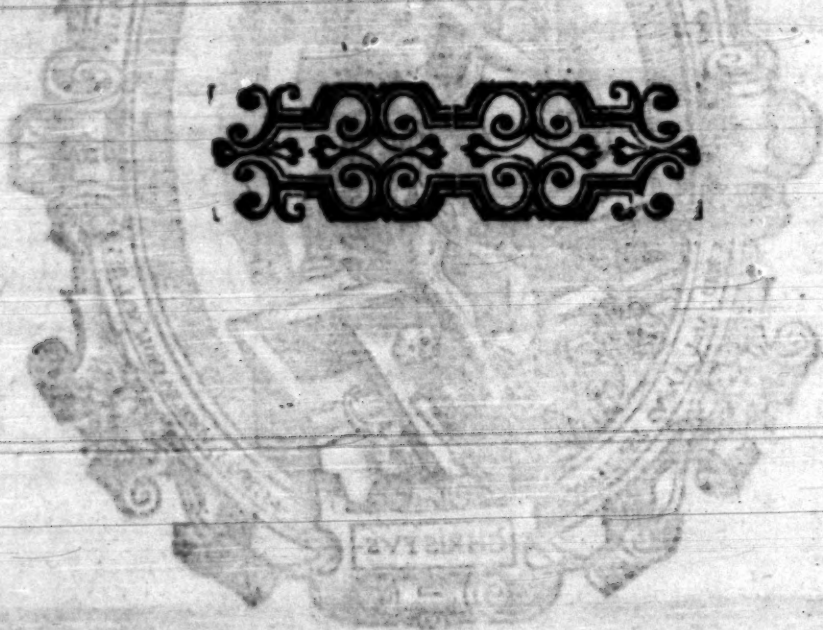

TYPOGRAPHUS

AD LECTOREM.

*Cum Praelectionum, Concionum, ac Thesium P. Baronis
imprimendarum finem faceremus: pervenit hic ad nos
alius cujusdam viri doctissimi Tractatus adversus
Missae Sacrificium, ac Transubstantiationem: quem
quum dignum judicarem, qui in lucem prodiret, hisce
Praelectionibus adjunximas. Qualis sit ipse judicabis,
Lector: equidem non dubito, quin liquidò tibi ex eo con-
stare possit, quanti faciendum sit Missae Sacrificium,
quàmque à religione ac ratione etiam abhorreat ea, quae
hodie tantò opere jactatur, Transubstantiatio Corporis
& Sanguinis Christi in Cæna. Vale in Christo Jesu.*

EX OFFICINA JOHANNIS DALL
TYPOGRAPHI
LONDINI

1773

ARGUMENTA CON-

TRA SACRIFICIUM MISSÆ

& Papist. Transubstantiationem.

HERETICUM cum esse definit August. qui alicujus temporalis commodi, & maxime glorie principatusque sui gratia, falsas & novas opiniones vel gignit, vel sequitur.

At MONACHUS & reliqui Romane HIERARCHIAE patroni, nos HERETICOS appellant, non quod in nostra Doctrina quicquam a Verbo dei alienum demonstrare, aut in Moribus lucri glorieve cupiditatem obiectare merito queant: sed quod fastuosum Principatum, quo Christi Ecclesiam oppresserunt, oppugnemus: quod immensam novarum Traditionum, falsorum Dogmatum, aniliūque Superstitionum sarraginem, quam ipsi seducta multitudini obtruserunt, rejiciamus: potissimum verò, quod MISSAM, ex qua magnum imprimis Quæstum faciunt, cum suis Appendicibus, omnino repudiemus.

Cum igitur MISSA sit totius incendii & contentionis materia, quippe in qua illi sue Salutis, imò verò Quæstus, proram & puppim constituunt, & pro qua, tanquam pro aris & focus, digladiantur, ut liquidò constare possit, qua injuriâ nos illam impetamus, quò-ve jure, illi eandem defendam, erit opera preteritum, quid MISSA sit primo loco considerare.

Et, quoniam quæstio Quid est, aut de Re aut de Nomine interrogat: si de Nomine quaritur, nemo non videt MISSÆ Nomen, eo quidem sensu, quo ab illis usurpatur, in tota Scriptura sacra, nusquam reperiri: & vocem esse melioribus ECCLESIAE temporibus inauditam atq; inusitam. Quod si, ut dicitur, novis Rebus, nova sunt inventa Nomina, ex nominis novitate, MISSAM rem esse minimè vetustam tutò licet conicere.

Nos, tametsi de Nomine rixari minimè volumus, quoniam tamen Nominibus & propriis rerum Appellationibus mutatis, ferè non sit, quin Rerum ipsarum mutatio consequatur: malumus, de Apostoli consilio sanorum verborum ὑποῦντες ὁρίσιν retinentes, COENAM Domini, MENSAM Domini, corporis & sanguinis COMMUNICATIONEM, aut certè PANIS fractionem, ex usu scriptura vocare aut certe, cum veterioribus Ecclesie scriptoribus, EUCHARISTIAM, ἡ εὐχαριστία, aut cum Latinis sacrum GONVIVIUM, SACRIFICIUM laudis, aut denique Dominici corporis & sanguinis SACRAMENTUM.

NAM, si MISSA, ut isti videri voluit, idem sonat quod Sacramentum, profectò MISSA de S. Sacramento, idem valuit, quod Sacramentum de S. Sacramento, & MISSA de Trinitate, erit Sacramentum de Trinitate.

A. ii.

MISSA

i. Timoth. 2.
i. Cor. 10. & 11.

A. ii.

MISSA de Angelis, erit Sacramentum de Angelis, Missa de S. Rocho, & Sebastiano, erit Sacramentum de illis sanctis. MISSA pro Defunctis, pro Peste, &c. erit sacramentum pro Defunctis, pro Peste & quarum locutionum absurditas, absurdas imaginationes & palpabile papisticorum Sacrificorum ignorantiam, plus satis prodit & coarguit. Sed hac quidem de NOMINE. nam praecipua controversia est de Re. MISSAM. n. pro sacramento, quod Christus nocte, qua tradebatur, postremum cum Discipulis accumbens instituit, nobis obtrudunt, tametsi cum eo, neque quo ad exteriorem Substantiam, neque quo ad Ritum & Formam exteriorem, nullam habeat convenientiam, aut rationis similitudinem.

NAM si, quod illi de MISSA docent, si, quod in illa agunt, ad eam Doctrinam & Institutionem, quae nobis est ab Evangelistis, & Apostolis relicta, exigas: tantum abest, ut aliquid reperiatur simile, ut non dici non sit magis contraria, quam tamen fateantur, quod in illa COENA Christus gessit, hoc faciendum expressisse in sui memoriam, quae verba sunt hactenus sapienter ab illis decantata, quam intellecta, multo vero minus opere ab illis expressa.

Quoties tamen illos ad CHRISTI exemplum aut mandatum, Apostolicis & Evangelicis scriptis consignatum, volumus revocare: ibi tum vociferantur nos HERETICOS esse, Scripturas ad nostrum sensum detorquere, Ceremonias bene positas loco movere, postremo PATRUM Traditiones, Expositiones & Auctoritatem totam contemnere, & pro nihilo habere.

GRATIFICABIMUR igitur illis, & quamvis sit in usu atque more nostrarum Ecclesiarum positum, ut primus semper LOCUS sacrae Scripturae, uti par est, tribuatur: quoniam tamen animadvertimus Adversarios PATRUM auctoritate plurimum terri, sacrarum autem LITERARUM testimoniis parum admodum commoveri: deinde quandoquidem cansantur, Nos circa sacrae Scripturae interpretationem errare: ne quam illis tergiversandi opportunitatem relinquamus, adducemus in nostra sententia Confirmationem, non SCHOLASTICORUM somnia, sed luculentissima praeceptorum PATRUM & DOCTORUM Ecclesiasticorum Testimonia, quibus ne ipsi quidem poterunt refragari.

Quoniam igitur, ut dictum est, MISSAM suam loco Sacramenti, a CHRISTO instituti, obtrudunt: age, MISSAM conferamus cum ea sacramenti sive Descriptione sive Elogio, quod ex antiquorum PATRUM scriptis de promptum atque descriptum, in ROMANA Ecclesia quotannis canitur, & in eorum Brevariis quotidie testari potest.

Est autem ejusmodi, sacrum CONVIVIUM, in quo Christus sumitur, recollitur Memoria passionis eius, Mens impletur gratia, & futurae gloriae nobis Pignus datur. Certè, ne ipsi quidem Adversarii negabunt hoc Sacramenti elogio accuratissime conscripto, & ab ecclesia recepto, Vim, Usus, Rationem, atque Effectum comprehendere, idque mira verborum paucitate. Passentur igitur, opinor, a quo animo, ad singulas ejus partes, MISSAM cum suis Appendicibus & Circumstantiis exquiri, quandoquidem non sustinent eam ad VERBUM divini Normam corrigi.

PRIMO igitur loco dicunt PATRES, EUCCHARISTIAM sive Sacramentum, quod Christus instituit, esse sacrum CONVIVIUM, in quo CHRISTUS sumitur, non dicunt, Sacrificium, in quo Christus iterum atque iterum pro Mortuis offertur. & recte dicunt SACRUM CONVIVIUM, memores videlicet, CHRISTUM, cum Mysterium hoc celebraret, cum Apostolis accubentem, illis PANEM ad manducandum, iidemque POCULUM, ut ex eo omnes biberent, porrexisset, non autem solum fuisse, non solum aut seorsim edisse & bibisse (id quod Romanum SACRIFICI faciunt in Altari) sed Apostolos mensam suam dignatum esse, & ad communicationem invitasse. Cujus exempli imitationem exprimit Apostolus, dum de Cœna Domini manducanda disputans, ait, Corinthios in unum convenire. Et Lucas in Actis, dum commemorat Discipulos congregatos ad frangendum PANEM venisse. Imò & ex illo more tractum est, quod Sacrificus pronunciat in Canone MISSÆ. Communicantes, & alibi, Mihi & omnibus sumentibus. Proficit enim Sacramentum Communicantibus & Sumentibus, non Auscultantibus aut Oscitantibus. Unde, quod hic Latini Theologi appellant Sacrum CONVIVIUM, Græci & ὁλοκαυτωτήριον, i. sanctam convocationem sive congregationem appellantur, quod necesse sit credentium Multitudinem congregari, & huic CONVIVIO adhiberi, communi Pane, communi Poculo frui, quæ quum in MISSA non sunt, imò quum fiant prorsus contraria, facile est, quantum à CHRISTI Instituto, & Primitiva Ecclesia consuetudine distet, iudicare. Adjiciunt PATRES, In quo CHRISTUS, sumitur, non dicunt, in quo Panis transubstantiatur: in quo CHRISTUS, non jam ex MARIA virgine nascitur, sed ex Pane conficitur, & Creator à Creaturis ipse creatur, & postea Patri idemdem sacrificatur.

Memoria passionis eius, inquiunt, recolitur, sed in MISSA, dominice Mortis non solum Memoria, sed & Virtus & Meritum sepelitur: Merita, Mortes, Miracula Sanctorum defunctorum commemorantur: eorum Suffragia & Intercessionem implorantur: eorum Aris & Statuis oblationes & Vota offeruntur: quod reliquum est, verba MISSÆ Lingua peregrina, quam ne Sacrificulus quidem, nedum populus, intelligit, recitantur: eodemque sermone Preces omnes, contra Apostolicam doctrinam, concipiuntur: pleræque etiam MISSÆ Mysteria, Nutibus, Gyrationibus & silenti Murmure, magico more, peraguntur: & mirum est de DOMINI morte, quam tamen ipse in primis annunciari jusserat, silentium. Mens Christianorum, inquiunt, impletur gratia. at in MISSA Marsupium potius Sacrificorum impletur Pecunia: postremo, Pignus æternæ gloriæ nobis, scilicet in hac terra agentibus, datur. at MISSA pro defunctis, sive illi in Domino mortui sunt, sive non, dicitur: nec jam Pignus ullum vitæ æternæ datur in ROMANA Ecclesia, sed MISSA pro vitæ præsentis cōservatione celebratur, ut non solum Homines sed & Jumenta, imò res ipsæ inanimata serventur, vel quæ hinc recuperentur. breviter in MISSA Corda sursum non eriguntur sed ad terram deprimuntur, quasi aliud nihil in Missa agatur, nisi ut bene pingues & nitidi, quæ felicissime vivamus, & quæ tardissime moriamur.

A.iii.

SIQUIS

SIQUIS hoc modo MISSAM cū hac PATRUM Descriptione cōparet, nullo negotio animadvertet, Nihil istorum, quæ hodiē in MISSA geruntur, PATRIBUS venisse in mentem: potiss. verò quū TRANSUBSTANTIATIO & SACRIFICIUM in Missa, sint duo potissima ipsius fundamenta, quorum fidem tantōpere urgent hodierni MISSÆ Advocati, ut actum de salute exclament, nisi ista Credulitas mordicus retineatur.

Cū de duobus istis MISSÆ veluti Colūnis & Fundamentis PATRES omnino tacuerunt, & Scriptura nūquam meminit, imò etiam contradicit: verisimile est, MISSÆ structuram & ædificiū penitus illos ignorasse, eūsq; recentiores SCHOLASTICOS & MONACHOS Inventores & Architectos fuisse.

SUNT autem in MISSA duo ista Dogmata potissimū, sacra Scriptura & sanctorum PATRUM authoritati ex diametro repugnantia, quibus Pietas & Doctrina fidei gravissimè leditur, & Christiana Religionis fundamenta convelluntur. Prius, quo dicunt Panem transubstantiari in corpus Christi, & vinum in sanguinem. Alterum, quo dicunt Corpus Christi, toties Deo patri, in remissionem peccatorum, offerri, quoties (ut ipsorum vocabulis utar) MISSA celebratur. Quæ duo capita, quia sunt totius Idololatriæ, & præterea omnium Superstitionum & Blasphemiarum principia, oportet ea ante omnia validissimis Rationum fundamentis, non solum labefactare, sed etiam funditus disturbare.

¶ Prima Pars, Non Transubstantiari Panem & Vinum in Corpus & Sanguinem Christi.

AC TRANSUBSTANTIATIONEM quidem iustis de causis, non modò inficiamur, sed & abominamur, quippè qua posita, una eadēque operà, & de EUCHARISTIA Sacramentum tollitur, & humani Corporis, ejus, inquam, quod CHRISTUS de virgine assumpsit, Veritas destruitur: eiusdēque Virtus, spiritualis Efficacia, & Dignitas exinanitur: FIDEI nostræ confessio subvertitur: & in totum aliquot ex precipuis fidei nostræ Principiis penitus evertuntur.

Ac PRIMUM quidem per TRANSUBSTANTIATIONEM tolli Sacramentum dicimus. Tradunt enim per Transubstantiationem PANEM itēque VINUM penitus aboleri, conversis in Corpus & Sanguinem CHRISTI utriusq; Substantiis. ACCIDENTIA verò Panis & Vini, quæ, sublatiis Substantiis, sola jam remanent, volunt esse Dominici Corporis & Sanguinis sacramenta. Si igitur ostendero, Panis & Vini ACCIDENTIA, Sacramenta esse non posse, an non efficietur, nullum in illorum MISSA Sacramentum superesse?

Nunc igitur ACCIDENTIA Sacramenta esse non posse, hoc syllogismo concludo:

Omne Sacramentum est eiūsmodi, ut cum re, cuius est Sacramentum, habeat quandam Similitudinem, Convenientiam & Analogiam, ratione cuius, facit eam rem sacrā in cognitionem venire

Sed

Sed **ACCIDENTIA** Panis & Vini in Eucharistia non sunt ejusmodi:

Non sunt igitur Sacramenta.

Major probatur ex AUGUSTINO, Sacramentum, inquit, est sacrae rei signum, quia praeter speciem, quam ingerit Sensibus, aliquid aliud facit in Cogitationem venire. Et alibi, Nisi sacramenta, inquit, cum iis rebus, quas, significant, Similitudinem haberent, certe Sacramenta non essent.

Minor probatur ex LOMBARDO. Ait enim, Panem & Vinum esse Sacramentum geminae rei, qua utramque Rem significat, & utriusque rei Similitudinem gerit expressam. Nam sicut **PANIS** (vide quomodo **PANIS** istam similitudinem tribuat, non **Accidentibus**) praeter ceteris cibis Corpus reficit & sustentat, & Vinum hominem laetificat, atque inebriat: sic Caro **CHRISTI** interiorem hominem plus ceteris Gratiis spiritualiter reficit & saginat, habet etiam (*panis, videlicet, & vinum*) Similitudinem cum re mystica, quae est Unitas fidelium, quia, sicut ex multis Granis conficitur unus Panis, & ex pluribus Acinis Vinum in unum confluit, sic ex multis personis Unitas ecclesiastica constat.

HABES ex hoc LOMBARDI loco, Panem & Vinum vocari Sacramenta, nimirum, propter Similitudinem & Analogiam, quam habent cum Corpore **CHRISTI**, in eo quod, quemadmodum Panis & Vinum corpus, quo ad vitam hanc terrenam & caducam sustentant & reficiunt: sic **CHRISTI** Corpus & Sanguis animas nostras, quo ad vitam spiritualem & immortalem pascunt. Habes praeterea alteram convenientiam in eo positam, quod, quemadmodum Panis ex multis conficitur Granis: iterumque, Vinum ex multis Acinis: sic corpus ecclesiae ex multitudine Credentium, Fide & Charitate unitorum, conflatur atque componitur.

AT QUI utraq, Convenientia funditus aboletur, si **ACCIDENTIA** loco Panis substituantur. Nam **ACCIDENTIA**, exempli causa, Rotunditas, Albedo, & Figura Panis non nutriunt, ut nec Color & Liquor Vini, sed Panis tantum & Vinum, & quidem ratione **SUBSTANTIAE**. Praeterea ista **ACCIDENTIA** nullam important Unionis aut Coalitionis mysticam significationem. Necesse est igitur Panis itemque Vini Substantiam relinqui, aut Sacramentum aboleri, unde efficitur, eos, qui nos vocant SACRAMENTARIOS, ipsos Sacramentarios esse, siquidem SACRAMENTARIUM esse, est Sacramenti Vim, Rationem, atque Usus abolere.

SECUNDO loco dicimus, Posita **TRANSUBSTANTIATIONE**, Dominici Corporis Veritatem destrui. Si enim, ut assumunt Transubstantiationis authores, Corpus **CHRISTI**, sese in terris tot Locis sistit, in tot Sacrificiorum manus descendit, quot in Altaribus **MISSAE** celebrantur: certe **CHRISTI** Corpus erit uno eodemque tempore in Caelo & in Terra idque pluribus in locis, quod esse a Natura & Essentiali proprietate veri & humani corporis (quale **CHRISTUS** de **MARIA** virgine assumpsit) alienum, hac Ratiocinatione colligimus:

NULLUM corpus **NATURALE**, Verum, & humanum, potest simul pluribus

pluribus Locis esse, sed necesse est id uno Loco contineri, Spatio certo comprehendi, & suis Dimensionibus constare:

Sed, CHRISTUS, deus & homo verus, de Maria virgine natus, corpus habet verum, humanum, & NATURA constans:

Ergo, corpus CHRISTI non est in Caelo & in terra simul, non est in pluribus simul locis, sed in aliquo tantum, adde etiam ex Augustino, in aliquo loco Caeli, propter veri corporis modum.

Ad priorem huius syllogismi Propositionem non directe respondent, sed oblique mussitant, istam ratiocinandi formam, Physicam aut Philosophicam potius, quam Theologicam esse. Nos vero regerimus, istum Ratiocinandi modum esse vel maxime Theologicum. Quid enim? CHRISTUS an non verus est Theologus? imò & Theologorum omnium maximus. Is autem, cum vellet fidem Discipulis facere, se, etiam à Resurrectione, non Phantasma, sed verum corpus habere: Palpate, inquit, & videte, quoniam spiritus Carnem & Ossa non habet, sicut me videtis habere. Annon CHRISTUS eo loco ab humani & naturalis Corporis proprietatibus Argumentum ducit, ad probandam Corporis sui veritatem? atqui non minus proprium est humani Corporis, Spatio aliquo contineri, & suis Dimensionibus constare, quam Carnem & Ossa habere: neq; minus est videri una quam altera proprietas. Ergo ita argumentari, non est Physice tantum, sed & Theologice, imò & Christiane disputare.

In quo, ne tergiversari possint, docebo, magni nominis Theologos, in eruendo sacra Scriptura sensu valde exercitatos, eadem Ratiocinationis non modo Forma, sed etiam Materia fuisse usos.

PRIMUM ait August. Tolle Spatia corporibus, & Corpora non erunt. Ergo, qui Corpori DOMINI hanc proprietatem adimit, ut sit uno tantum Loco simul & semel, CHRISTO corpus verbo relinquit, re vera adimit. Corpus autem CHRISTO adimere, perinde est, ac CHRISTUM, de MARIA virgine natum negare. Hoc autem quid aliud est, quam contra fidei & religionis orthodoxa Principia pugnare.

ITEM Cyrillus, si verè, inquit, scissionem & partitionem divina Natura reciperet, intelligeretur & Corpus. si autem Corpus, & in Loco omnino, & in Magnitudine, & in quantitate, & si caderet in eam Quantitas, non effugere Circumscriptionem. Ecce, tam necessario cū Corpore coheret, ut si in Loco, ut suam Magnitudinem & Quantitatem retineat: ut ne divina quidem Natura excipienda fuerit, si Corporea esset. Ex hoc porro loco, eos, qui Corpori CHRISTI suas Dimensiones subducunt, ex Corpore deū facere, Argumento, à Contrariis sumpto, hoc modo licet colligere.

Si CHRISTI Corpus effugit Circumscriptionem, si in id non cadit Quantitas, si non est in Loco, certè intelligitur esse Deus. quod si asseveras, CHRISTO iam nō superest Corpus: & quum verus Homo ex Corpore & Anima constet, ut est in Athanasii symbolo, perinde est, ac si neges cum patris HÆRETICIS, CHRISTUM esse verum Hominem. In quo rursus manifestè fidei nostræ fundamenta labefactantur. Credimus enim CHRISTUM non solum esse Deum, sed Deum & Hominem in una Persona, siue Hypostasi

Hypostasi. Juxta illud, verbum caro factum est.

Hic excipiunt, Non esse consentaneum, CHRISTI Corpus, jam olim cum Natura divina unitum, & nunc quoque post Ascensionem in Coelos glorificatum, ad ceterorum humanorum Corporum modum & Naturae leges exigere, sed illi ne sic quidem elabuntur.

Nam, quod de Natura humana cum divina Unione objiciunt, ad id respondet pro nobis AUGUSTINUS, Cavendum esse, ne ita Divinitatem Hominis astruamus, ut Veritatem Corporis auferamus. Et, non esse consequens, ut quod in deo est, ita sit ubique, ut deus.

Ad id autem, quod de Glorificatione obtendunt, idem pro nobis iterum respondet, CHRISTUM Corpori suo immortalitatem dedisse, non Naturam abstulisse.

Hujus sanctissimi PATRIS, & multorum aliorum antiquorum DOCTORUM, auctoritate freti, dicimus, Hypostaticam humanitatis cum divinitate Unionem, aut corporis dominici Glorificationem non impedire, quominus verum CHRISTI Corpus sit in uno tantum LOCO, id quod planius ex sequentibus Testimoniis perspicuum fiet. Sic enim scribit VIGILIUS, doctissimus Episcopus, & simul antiquissimus, contra Eutichianos, qui duas in CHRISTO Naturas confundebant, cum utriusque proprietates non distinguere. Si VERBI, inquit, & CARNIS una Natura est, quomodo, quum verbum sit ubique, non ubique inveniatur & Caro? Nam quando Caro in Terra fuit, non erat utique in Coelo: & nunc, quia in Coelo est, non utique est in terra. Et in tantum non est, ut, secundum ipsam Carnem expectemus CHRISTUM de Coelo venturum, quem secundum Verbum nobiscum esse credimus in terra. Igitur secundum vos (alloquitur autem Eutichianos) aut Verbum cum Carne sua LOCO continetur, aut Caro cum Verbo ubique est: quoniam una Natura contrarium quid aut diversum non recipit in seipsam: diversum autem & longe dissimile circumscribi LOCO, & Ubique esse. Quia Verbum Ubique est, Caro autem ejus ubique non est: apparet unum eundemque CHRISTUM utriusque esse Naturae. Et paulo post: igitur unus Dei filius, idemque Hominis factus filius, circumferibitur LOCO per naturam Carnis suae, & LOCO non capitur, per naturam Divinitatis suae. Haec est FIDES catholica, quam Apostoli traderunt, Martyres roboraverunt, & Fideles nunc usque custodiunt.

Ex his sanctissimi Episcopi verbis haec infero, Quemadmodum divina Naturae proprium est UBIQUE esse, sic humana in CHRISTO Naturae proprium esse LOCO contineri, eumque, qui neget, CHRISTI Carnem certo Spatio comprehendere, tam esse in errore, quam si Verbum neget Ubique diffundi. Praeterea, eum, qui Carni CHRISTI hanc proprietatem tribuit, ut sit Ubique, si ve pluribus LOCIS simul, Naturas in CHRISTO confundere, & per consequens CHRISTI unitatem dissolvere, Naturam divinam in humanam, Carnem in Verbum, Hominem in Deum transformare, & rem EUTICHIANAE haereseos esse, viderint igitur Catholici ROMANI, quo jure nos Haereticos appellent, quum ipsam manifeste pro EUTICHETE, contra orthodoxos, quorum nos sententia sequimur, faciat.

B. J.

PRAE-

In Epistola ad Dardanum.

Libro 4. contra Eutichen.

PRAETEREA isto eodem Catholici episcopi testimonio everitur, quod de Glorificatione adferunt, quum post domini nostri Jesu CHRISTI Ascensionem scribat, sine ulla distinctione aut exceptione Glorificationis, carnem christi LOCO contineri & circumscribi, & nunc non jam in terra, sed in coelo esse.

Lib. 9 ad
Thrasimundū
Regem.

ADDUCIMUS praeterea ex ultima Vetustate Testimonium FULGEN-
TII, hoc modo scribentis. Unus idemque Homo, localis ex homine, qui est
Deus immensus ex Patre, unus idemque secundum humanam Substan-
tiam absens coelo cum esset in terra, & derelinquens Terram cum ascen-
disset in Coelum, secundum verò divinam immensamque Substantiam,
nec Coelum dimittens, cum de coelo descendit, nec Terram deserens, cum
in Coelum ascendit. Quod ipsius domini potest certissimo cognosci sermo-
ne, qui, ut LOCALEM ostenderet Humanitatem suā, dixit discipulis suis:
Ascendo ad patrem meum, & patrem vestrum, deum meum, & deum ve-
strum. De Lazaro quoque cum dixisset, Lazarus est mortuus: adjunxit di-
cens, Gaudeo propter vos, ut credatis, quandoquidem non eram ibi. Im-
mensitatem verò suae divinitatis ostendens discipulis, dicit: Ecce, ego vobis-
cum sum usque ad consummationem saeculi: quomodo ascendit in coelum,
nisi quia LOCALIS & verus est Homo? Aut, quomodo adest fidelibus
suis, nisi quia idem immensus & verus est Deus?

Idem Lib. 3. Idem, inquit, atque inseparabilis CHRISTUS, secundum
totum Hominem, quem accepit, terram LOCALITER deserens, ad Coe-
lum ascendit, & a dextris dei sedet: secundum eundem totum Hominem,
venturus ad judicandum vivos & mortuos, coronaturus fideles & pios.

AUDIS rursum beatissimum Philosophum, sed Christianum, non Physicum,
sed Theologum, non denique HÆRETICUM, sed Catholicum scripto-
rem, duas Christi Naturas non dividens, sed utriusque proprietates ita
distinguens, ut humanitatem manifestè LOCALEM faciat, & CHRI-
STUM hominem dicat Localiter terram deseruisse, & in Coelum ascendisse,
quum tamen quo ad Divinitatem suam, Coelum & terram implere nō de-
sinat. Propterea animadvertis illum de corpore Glorificato, & in Coelos ex-
altato, ita differere, ut nihilominus concludat, Corpus CHRISTI jam non
esse in Terra, sed in Coelo, quo ad usque CHRISTUS veniet ad judicandum,
idque Argumento, ab ipsa in Coelos Ascensione, sumpto.

Quod si vellem omnes omnium PATRUM, potissimum verò AUGUSTI-
NI locos, ad hanc Quaestionem pertinentes, excutere, & veteres istius cause
testes & defensores laudare: possem adversarios, vel unius AUGUSTINI
testimonis obruere: sed me tempus deficeret, & iste tractatus justis volumi-
nis modum excederet. Quamobrem, ut LECTORIS radio consulam, ad-
ducam praeterea unum atque alterum evidentissimum AUGUSTINI lo-
cum, deinde quo ad hoc caput, finem faciam.

In Epistola ad
Dardanum.

Is igitur sic ait, una persona deus & homo est, & utrumque est unus
CHRISTUS Jesus, ubique per id quod deus, in coelo autem per id quod
homo. Item ibidem, ubique praesentem esse nē dubites, tanquam deum, &
in loco aliquo Coeli, propter veri corporis modum. Item, Sursū est do-
minus,

minus, sed etiam hic est VERITAS domini. Corpus enim, in quo CHRISTUS resurrexit, uno LOCO esse oportet, at veritas domini, ubique diffusa est. His locis tam clare & luculenter docet AUGUSTINUS, Corpus domini, siue id, quatenus cum Natura divina unum est, siue quatenus est Glorificatum consideres, in uno, imò in aliquo Caeli LOCO esse: ut declaratione aut expositione non egeat, & nullus sit relictus tergiversandi aut cavillandi locus.

Ceterum, ex iis veterum & orthodoxorum PATRUM, praesertim vero AUGUSTINI, scriptis & testimoniis constat: Nos, cum istam Dominici corporis Proprietatem, ut sit in LOCO, retinemus, neque nobis eripi sinimus, non de nihilo lites ferere, sed de re, maximi ad Fidem & Salutem nostram momenti, contendere. Nam illud verè ab antiquis est dictum: Dato uno absurdo, multa sequi: nos item dicimus, Posito vel concesso uno erroneo principio, facile est superstruere errorum cumulum, & Fidem diruere. dederis enim adversariis, Corpus CHRISTI, pluribus in LOCIS simul esse: sument esse Ubique: deinde, Corpus CHRISTI, ista essentiali proprietate spoliabunt: postea, CHRISTUM Corpus habere negabunt: ab eo, jam hominem esse inficiabuntur. Ita duarum Naturarum mixturam dissolvent, & ad extremum CHRISTUM ipsum suis quidem imaginationibus destruent, eversis Fidei principiis.

Nos contra, ex AUGUSTINI ad hac ipsam causam consilio, fidei fundamenta, & Christianam confessionem fideliter teneamus: CHRISTUM Deum esse Hominem, de MARIA Virgine natum, & ad Caelos exaltatum credamus: & istis erroribus nullum locum relinquent.

Quod reliquum est, etiamsi quoddam Glorificati Corporis dotibus assumunt, concederemus, nihil hoc illos juvaret. Nam Corpus CHRISTI nondum erat Glorificatum, cum CHRISTUS primum COENAM cum discipulis celebravit. Itaque, si TRANSUBSTANTIATIO hoc fundamento nititur: fateri cogentur, In prima sacramenti institutione nullam Transubstantiationem fuisse. Ita fiet, quod nos volumus, Transubstantiationem à Deo non esse, sed ab hominibus.

Aliud absurdum ex TRANSUBSTANTIATIONE consequitur. frangunt enim Sacramentum à consecratione, siue, ut ipsi loquuntur, TRANSUBSTANTIATIONE. Querimus igitur quid sit illud, quod frangunt? Non PANEM: evanuit enim per Transubstantiationem. Non ACCIDENTIA: ea enim frangi non possunt. Nam FRACTIO cadit in Substantiam siue Corpus propriè, non in Accidentia. Superest igitur, ut dicant Corpus CHRISTI frangi, quod est multò absurdius, faterentur enim se Iudeis crudeliores, qui ad CHRISTUM cum venissent, non fregerunt ejus Crura. Praeterea dicerent, se facere, quod fieri neque potest, neque unquam potuit. Erat enim scriptum, Os non comminuetis ex eo: multò minus Corpus nunc Glorificatum potest comminui, aut in partes secari.

Postremo, quod dei Potentiam nobis invidiosè obijciunt, quasi nos eam negemus: Respondemus, frustra illos à VOLUNTATE dei ipsius POTENTIAM separare, ut hoc Argumento abutantur ad pro bandam TRAN-

In Ioannem
tract. 30. &
habetur de
consecratio-
ne dist. 2. cap.
Prima qui-
dem hæresis.

011031

in Epistolam
ad Romanos

Psalus.

Orthodoxorum
PATRUM doctrina demonstravimus,
Voluntatem
Dei non esse, ut corpus
CHRISTI sit in Caelo & in Terra, si
vel pluribus locis simul.

SUBSTANTIATIONIS committum. Fatemur ultro, Deum omnia, quaecunque vult, facere in Caelo & in Terra, sed jam antea e Scriptura & Orthodoxorum PATRUM doctrina demonstravimus, Voluntatem Dei non esse, ut corpus CHRISTI sit in Caelo & in Terra, si vel pluribus locis simul, quare, frustra desudant in demonstranda dei Potentia, de qua nemo ambigit: nisi una eademque OPERA, de ejus Voluntate, quo ad hanc rem, fidem faciant, quod necdum fecerunt, nec in posterum facere possunt.

INCULCANT quidem illi subinde quing. verba, quae appellant, Sacramentalis, scilicet, hoc est Corpus meum. Nos autem respondemus primo loco, illa verba pertinere ad COENAM domini, non ad MISSAM. Nam CHRISTUS tum sacrum COENAE convivium cum discipulis celebrabat, & celebrandi Exemplum & Institutum proponebat, ut MISSAM non dicebat. Deinde, haec verba, non significant, eam esse CHRISTI Voluntatem, ut Panis in ipsius Corpus transubstantietur (hoc enim, ut supra differimus, & mox amplius differemus, pugnat cum Analogia Christiana fidei) sed ut sit Symbolum, Pignus, & Sacramentum corporis Christi, cuius communio Christianis, in EUCHARISTIA vere datur. & ita Paulus exponit, cum dicit, Panis quem frangimus, communicatio corporis CHRISTI est. Quam enim haec verba sint sacramentalia, ut ipsi fatentur, sunt sacramentaliter intelligenda.

1. Cor. 10.

TERTIO loco dicimus, posita TRANSUBSTANTIATIONE, Fidei nostra confessionem eludi, imò penitus subverti. Est enim Catholica fidei Christiana Confessio, CHRISTUM in caelos ascendisse, quod si, ut tradunt Transubstantiatores, corpus CHRISTI corporaliter quidem, sed invisibiliter sub ACCIDENTIIBUS loco Panis lateret, falsum esset quod in Symbolo confitemur, illum in caelos ascendisse. Non enim proprie diceretur, Caelos ascendisse, ut qui terram non reliquerit, sed tantum ex Visibili factus sit Invisibilis. Praeterea, non diceretur proprie venturus, ut iudicet vivos & mortuos, sed duntaxat interris ubi est, ex Invisibili se facturum Visibilem, quod Dogma, praeterquam quod illud nostra fidei, est etiam affine haeresi MARCIONIS, qui CHRISTO inquam praestigiarum artificem, corpus non verum, sed tantum apparens & illusorium, imò non Corpus, sed speciem & spectrum corporis tribuebat, tale videlicet, quod facile fieret ex visibili invisibilis.

PRÆTEREA, istud somnium nullo negotio refellitur, primum ipsius CHRISTI testimonio dicentis Apostolis: Videte manus meas, & pedes meos, palpate & videte, quoniam spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere. En ipse CHRIS TUS, ut verum Corpus habere se probet, tantum atque oculorum sensum testem advocat, dum non vult Tangi tantum aut Palpari, sed etiam Videri. Quo exemplo igitur Christiani CHRISTO Corpus assignunt, quod sit invisibile?

REFELLITUR etiam Angelorum testimonio. Apostoli enim dixerunt, sic venturum, quemadmodum viderant ascendentem in caelum. At qui videntibus illis, elevatus est, disertè testatur Scriptura, id est, ascendit visibiliter, descendet igitur visibiliter, id est, ut AUGUSTINUS interpreta-

In Epistola
ad Dardanum.

tur,

tur: in eadem carnis forma atque substantia.

AUGUSTINUS quoque expresse testatur, CHRISTUM, quatenus *Lib. de Essentia divinitatis.*
Homo est, deum esse visibilem sic enim scribit, Dei filium secundum Essentiam divinitatis suae invisibilem, incorporeum, & immortalem, & incircumscriptum, nos credere & confiteri oportet. Juxta humanitatem vero, visibilem, corporeum, localem, atque omnia membra humana veraciter habentem, credere oportet & confiteri.

Idem, Nec eos, inquit, audiamus, qui negant ipsum corpus secum levasse in Coelum dominum nostrum, & commemorant, quod in Evangelio scriptum est, Nemo ascendit in Coelum, nisi qui de Coelo descendit. Et dicunt, quia corpus non descendit de Coelo, non potuisse ascendere in Coelum. Non enim intelligunt, quoniam Corpus non ascendit in Coelum: Dominus enim ascendit, Corpus autem non ascendit, sed levatum est in Coelum, illo levante qui ascendit. *Lib. de agone Christiano. Cap. 25.*

Ac, ne fugiant Romani sacrifici, CHRISTI Corpus illo toto, inter ascensionem & ultimum judicium, intermedio tempore, in terram descendere, quoties ipsis opus est, disertè testatur Petrus, Oportere illum coelo contineri usque ad tempora restitutionis omnium. *Act. 3.*

SED, quoniam illi sacra Scriptura non admodum acquiescunt, neque sibi putant esse satisfactum, nisi testimonia Patrum proferantur: age, morem illis etiam hac in parte geramus.

CYRILLUS super Joannem. Hic animadvertendum, quod, etsi corporis sui praesentia nunc hinc subduxerit, maiestate tamen divinitatis semper adest. *Lib. 6. ca. 14.*

IDEM, prope jam erat tempus, ut etiam in Coelos ad Patrem abiret, credere autem oportet fideles, quod licet a nobis corpore absit, virtute ejus & omnia & nos gubernari, &c. *Lib. 9. cap. 21.*

VIGILIUS. Dei Filius secundum humanitatem suam recessit a nobis, secundum divinitatem ait nobis, Ecce, ego vobiscum sum usque ad consummationem seculi. Idem loco supra citato. Quando Caro in terra fuit, non erat utique in coelo, & nunc quia in coelo est, non est utique in terra, &c. *Lib. 1.*

PRAETEREO jam adducta, & innumera aliorum PATRUM, maxime vero AUGUSTINI testimonia, hinc facientia: hoc tantum dico, si Christus, etiamnum nobis adesset, secundum invisibilem corporis sui praesentiam, non dicerent PATRES & absolute, illum, secundum corporis sui praesentiam, a nobis abesse, vel, quod idem est, corpore a nobis abesse, Corporis sui praesentiam hinc subduxisse, ejus carnem non in terra, sed in coelo esse: sed visibilem praesentiam ab invisibili distinguere, si illis eiusmodi Distinctio nullo modo cognita fuisset. Nunc contra AUGUSTINI testimonio, audiunt, CHRISTUM esse Corporeum, & Localem, cur igitur sine loco esse dicunt? audiunt esse visibilem, cur igitur alium CHRISTUM in visibilem comminiscuntur?

PRAETEREA, si non patet stare TRANSUBSTANTIATIO, nisi corpus Christi fiat invisibile, non fuit Transubstantiatio in EUCHARISTIA, quam Christus cum discipulis celebravit. Nam tunc Corpus CHRISTI erat visibile, & CHRISTUS cum diceret, hoc est Corpus

meum, quod pro vobis tradetur, de Corpore visibili, & non invisibili lo-
quebatur. CORPUS enim, quod est pro nobis traditum fuit visibile, & non
invisibile. Ex quo consequitur, eos TRANSUBSTANTIATIO-
NE M de suo affingere, se de alio corpore agere, aliud denique sacramen-
tum habere, quàm ab initio, cum Christus hoc Sacramentum institueret,
non esset TRANSUBSTANTIATIO.

NUNC demum QUARTO loco dicimus, Postea TRANSUB-
STANTIATIONE, ipsum Domini CORPUS evacuari, id est, vi-
vificata sua virtute, & saluifera efficaciam exinaniri. Ex hoc enim illorum
commento, consequitur etiam Impios fieri Corporis CHRISTI participes,
idque ad exitium & condemnationem, ut ipsi etiam fatentur. Quod si ve-
rum est, sequitur, Carnem CHRISTI non esse Vivificam sed Mortiferam
& spiritualement Carnis CHRISTI vim & efficaciam, quæ illam necessario co-
mitatur ab ipsa separari, quod est cum falsum & blasphemum, tum in ip-
sam CHRISTI Carnem contumeliosum. Nam caro CHRISTI nihil præter
vitam spirare potest, utpote quæ propter hypostaticam Humanitatis cum
Divinitate Unionem, non possit a CHRISTI Spiritu divelli.

NEQUE minus absurdum est aut ad absurdum, Corpus CHRISTI sine vi &
efficacia, quæ ab ipso promanans, vitam & salutem efficit, sumi, quàm Solem
aliquo loco recipi, qui tamen vivifico ejus Calore non foveatur, aut Splen-
dore non illustretur. Quod ita esse, malo ipsius CYRILLI verbis, quàm meis,
demonstrare.

Cyrillus com-
ment. in 6. Jo-
an. lib. 3. ca. 13. Vivificat, inquit, corpus CHRISTI, & ad incorruptionem sua participa-
tione adducit. Non enim alterius cujusdam, sed ipsius vitæ Corpus est,
virtutem incarnati Verbi retinens, & plenum potestate illius, quo univer-
sa & vivunt & sunt.

Lib. 4. ca. 11. Idem. Quum vivificans Dei filius, inquit, in carne habitaverit, ad suum
hominem eam, id est, ad vitam reformavit, & totus, ut ita dicam, toti ineffa-
bili modo conjunctus, vivificationem ipsam effecit, & quia naturam vivificans
est, propterea participantes hæc caro vivificat. Ejicit enim mortem ab eis
& interitum penitus expellit.

Hic vides Mortis expellere, & Vitæ conferenda vim Carni CHRISTI
tribui, propter inseparabilem Verbi & Carnis conjunctionem, quæ ut nun-
quam potest dirimi, ita nec potest ullo tempore a CHRISTI Carne, saluifi-
ca virtus separari. Qui autem hanc vim & efficaciam spiritualement & vivi-
ficam Carni CHRISTI detrahunt, pro CHRISTI Corpore cadaver, id est,
Corpus a CHRISTI Spiritu & Divinitate revulsam supponunt, quod est
impium & nefarium.

Quod autem obijciunt non futuros Impios Corporis & Sanguinis Do-
mini reos, nisi fierent ejus participes, facile diluitur. Respondemus enim
Reos constitui, non si quod acceperint, sed quod pro nihilo habuerint. Nam,
quum ad Sacramentum, indignè id est, non probantes se ipsos, an sint in fide,
accedant: sacramentum quidem ore accipiunt, idque ad perniciem & inte-
ritum, Corpus vero CHRISTI accipere non possunt, quum fide careant, sed
quoniam non eo honore & pretio, quo oportet, habent, quoniam pro re nul-
lius

lius sanctitatis, idcirco *Rei sunt corporis domini, non accepti, sed Infidelitate, Impenitentia, & impia Securitate neglecti.* Nam accipere Corpus CHRISTI, nullus nisi ore fidei, idque ad salutem potest, ut patet ex iis AUGUSTINI verbis.

Huius rei, inquit, Sacramentum proponitur, & de mensa Domini sumitur, ab aliis quidem ad salutem, ab aliis ad exitium. Rem verò, cuius est Sacramentum, nullus ad exitium, sed ad salutem, sumit, quicunque ejus particeps fuerit. Itaque non dicit Paulus, qui manducaverit Corpus, & biberit Sanguinem Domini indignè, sed, quicunque, manducaverit Panem hunc, & biberit Calicem Domini indignè. Innuens non corpus Domini, sed Corporis Sacramentum indignè sumi, ita tamen, ut prophanati Sacramenti injuria in rem ipsam redundet.

PRAETEREA Infideles, quum fidem non habeant, quum à CHRISTO discordent, quum non sint de Corpore CHRISTI, quum denique non sint membra CHRISTI: non possunt Corpus ejus comedere, aut Sanguinem bibere, quod ex iis AUGUSTINI locis est manifestum.

Hoc est, inquit, illam escam manducare, & illud potum bibere, in CHRISTUM credere, & CHRISTUM manentem in se habere. Vides requirere fidem, quam non habet Infidelis, alioqui non esset Infidelis, ob eamque causam CHRISTUS in eo non manet, non habitat enim in cordibus nostris nisi per fidem.

Idem August. Qui discordat à Christo, non manducat carnem ejus, nec sanguinem bibit, etsi tantæ rei Sacramentum ad iudicium sibi manducat. Item, non sunt, inquit, existimandi manducare corpus CHRISTI, qui in membris non sunt CHRISTI. Ergo corpus CHRISTI non sumitur ore corporis ad iudicium ab Infidelibus, ut Sacramentum: sed à Fidelibus tantum, & CHRISTI membris, idque fide, ad salutem & vitam eternam, quod si verum est, falsa est TRANSUBSTANTIATIO, unde contrarium sequitur.

Secunda pars, Non fieri continuum Corporis

& Sanguinis Domini Sacrificium pro peccatis in Missa.

VENI nunc ad secundum CAPITULUM MISSÆ, siue ad alterum DOGMA, quo tradunt fieri quotidianum siue continuum Sacrificium Corporis & Sanguinis Domini, pro remissione peccatorum, non solum viventium, sed etiam mortuorum. Quod dogma esse imprimis in mortem & passionem domini nostri Jesu CHRISTI, imò in Christum ipsum, contumeliosum & blasphemum sic probamus:

Contumeliosum est in Christum, in ejus mortem & passionem, quam pro nobis pertulit, aliud nostræ redemptionis pretium, alià à Christi morte & passione, pro peccatis hostiam, querere, aliud nostræ salutis causam transferre.

Sed hoc commentitii sacrificii Dogma, proponit nobis aliud nostræ redemptionis pretium, aliam pro peccatis hostiam, aliam salutis causam, quam mortem & passionem Christi:

Est

Est igitur in eam, imò & in Christum, contumeliosum.

MAJOR probatur hoc pacto. Cum aliud queritur pretium, hoc ipsum arguit, per Mortem & passionem CHRISTI non fuisse Divina Justitia satisfactum. Atqui, quemadmodum Solutione tollitur Debitum, sic Morte CHRISTI sublatum est peccatum. Jam, si hoc aliud MISSÆ sacrificium nobis necessarium est ad Salutem & Remissionem peccatorum: signum est, illos non putare Mortem & Passionem CHRISTI sufficientem fuisse pro peccatis Victimam. Frustrà enim aliud quereretur, si illud Sacrificium perfectum, atque, ut Græci dicunt, & ὁλοκαυστῶν esse crederetur. Ità isti extraordinarii Sacrificii fidem abrogat Propheta dicenti, CHRISTUM vulneratum esse propter peccata nostra: sauciatus propter iniquitates nostras, castigationem Pacis nostræ fuisse super illum, ejus livore nos fuisse sanatos, & quum nos omnes quasi oves erraverimus, & quum singuli in suam quisque viam declinaverimus, dominum fecisse concurrere in illum unum nostrum omnium iniquitates. Si enim in CHRISTI Vulneribus & Livore, si in illo Sacrificio cruento, & sanguine pro nobis fuso, idoneum anime nostræ Morbis, id est, Peccatis, remedium invenimus, quorsum ē MISSA aliam medicinam, aliudve Sacrificium petimus? Testatur Apostolus, Nos fuisse sanctificatos Oblatione nō solum Unica, sed etiam semel facta. Non possumus igitur aut aliam querere, aut eandem repetere, quum illam Unicam & semel factam Oblationem, velut inefficacem & invalidam sugillemus.

Ubi est enim Remissio peccatorum, ibi jam non est opus Oblatione pro peccatis. Quem locum appositè explicat CHRYSOSTOMUS his verbis: Quemadmodum, inquit, medicina, si tam est efficax, ut semel usurpata morbum tollat, non est denuò usurpanda, alioquin argumentum de se præbet, quod sit inefficax, si iterum atque iterum usurpanda veniat, ita comparata est & hæc CHRISTI Oblatio. Ecce, Sacrificii quemadmodum Medicamenti repetitio, Argumentum est, prius fuisse Imbecillum, & ad salutem invalidum. Unde sequitur, MISSÆ sacrificium taliter repetitum, esse in contumeliam & contemptum Mortis & Passionis Domini, quam in sacrificium deo obtulit, ad peccatorum veniam nobis acquirendam comparatum. Nam inde sequeretur CHRISTUM non esse Agnum dei, qui tollit peccata mundi, & esse falsum quod dicit Apostolus, CHRISTUM semel Apparuisse, per sui ipsius sacrificium, & ad destructionem peccati, & semel Oblatum fuisse, ad delenda multorum peccata. Quod si per illud Sacrificium cruentum, Unum & semel factum, peccatum abolitum est, & parta nobis plena Peccatorum Remissio, nullus jam superest alteri Sacrificio locus.

HISCE rationibus cum se vident Adversarii fortius premi atque constringi, quam ut facile elabi possint, ad MINOREM, sive secundam syllogismi Propositionem, frigidam, ineptam, imò penitus falsam Distinctionem accommodant. Dicunt igitur (si credere dignum est) hoc quotidianum MISSÆ Sacrificium, non esse aliud, sed unum & idem Sacrificium cum eo, quod CHRISTUS in Cruce obtulit. Etsi enim, inquit, quæ ad Modum & Formam

Formam sit aliquantulum diversum, idem & unum tamen est quo ad Substantiam, si ve Essentiam. Etiam si hoc illis diceremus, ne sic quidem causam obtinerent. Nam etiam si unum & idem esset, quo ad Formam essentialem si ve Substantiam, quum tamen semel factum satis effluere fuerit, non liceret repetere aut iterare, ne ejus debilitas & inutilitas argueretur, & cum Leviticis Sacrificiis aequaretur. Nunc autem, ut omnibus modis deprehensi teneantur, ostendamus sacrificium MISSAE differre ab eo Sacrificio, quod CHRISTUS in Cruce obtulit, non modo penes Modum agendi, & Formam accidentalem, ut illi volunt, sed vel maxime penes Substantiam, penes Vim, Effectiorem si ve Efficaciam. An non enim Mors CHRISTI, itemque Passio, an non, inquam, sunt de substantia hujus Sacrificii? Certè nemo sanus, imò nemo Christianus dicet esse ACCIDENTIA, aut cum hoc Sacrificio Accidentaliter coherere: alioqui sequeretur Mortem & Passionem CHRISTI potuisse abesse, & non necessaria fuisse ad Remissionem peccatorum nobis parandam: & ita CHRISTUS frustra Mortuus & Passus fuisset. Quod est non modo falsum, sed etiam impium & blasphemum. Nam CHRISTI Obiitio sic connexa est cum Christi Morte & Passione, ut Meritum suum, Vim, & Efficaciam ab illis accipiat. Quamobrem dicit Propheta, CHRISTUM vulneratum fuisse propter peccata nostra. Et, nos ejus livore fuisse sanatos: innuens, bonum Odorem ejus Sacrificii, quo Deus nobis propitius redditus est, ab ipsis CHRISTI Cruciatibus & Vulneribus promanasse. Idemque propheta ibidem scribit, Castigationem pacis nostrae super eum fuisse, significans, nos quidem, qui Adoptione & Gratia filii Dei facti sumus, Pacem apud Deum patrem habere: sed hunc, in multis fratribus primogenitum, & naturam Dei filium, loco omnium nostrum fuisse castigatum, & quod expressè dicit idem Propheta, quum nos omnes sicut Oves aberraverimus, & singuli in viam propriam declinaverimus, patrem fecisse in illum concurrere omnium nostrum iniquitates. Item Petrus ait, CHRISTUM peccata nostra in corpore suo portasse super lignum, hoc significans, Crucis Sacrificium ob id Deo gratum fuisse, quod fuerit cruentum & sanguine Filii sui respersum. Postremo ob eam causam dicit Apostolus, CHRISTUM non jam magis posse seipsum Offerre, quàm Mori aut Pati, quoniam Mors & Passio CHRISTI, sic sunt de hujus Sacrificii substantia, ut nisi sit cruentum, non sit futurum, ut Greci dicunt, ὁλόσιμον propitiatorium. Ut, quod ait Apostolus, ἡμεῖς ἀντὶ τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς χάριτος οὐ γινώσκοντες, non minus sit verum in veritate, quàm in figura, ut servetur Heb. 9. Analogia.

Quum igitur in MISSA CHRISTUS, non jam Patiatur, quum Sanguinem non fundat, non Castigetur, ac demum non Moriatur, quemadmodum in eo sacrificio, quod semel in Cruce obtulit: fateantur Adversarii necesse est, suum Sacrificium esse ab illo non tantum quo ad Modum, sed etiam quo ad substantiam, & differentiam essentialem & specificam, diversum, imò penitus contrarium. Ita sponte fluit Conclusio.

Nam

Nam, quum CHRISTUS plenam peccatorum remissionem nobis con-
tulerit, per Sanguinem, quem pro nobis fudit: relinquitur, MISSAM
esse contumeliosam in unicum CHRISTI Sacrificium, cui soli so-
lam nostra salutis causam ascribere debemus: & contra hunc
MISSAM Sacrificio omnis peccati blasphemie,
& mendacii in Deum & Christum
Originem.

FINIS.

Rerum & Verborum in hoc Opere memorabilium, Index.

Qua asterisco huiusmodi* insigniuntur,
ad Tractatum pertinent.

A

Aron pro Pontifice, ut Caesar pro Imperatore. 295
Abjectionis signum, jejunium. 229
Abraham impié dicitur inanis figura Coelestis vite. 33. fide iustificatus nō fuit operibus carente. 316
Abrahæ sinus quid. 33. 154. Familia à Deo electa: 15. Familiæ cūr Deus præcipuè faverit. 34. 36. Soli se Deus non astringit. 34. 82
Abyssus, locus Infernus. 153
Achan sorte deprehensus, & iudicé convictus. 78. 91
Actio & Opus quomodo differant. 95. ejus olim reddenda ratio, non Cognitionis. 170. 251. Omnis à Deo proficiscitur. 280. ejus, si bona sit, mater est fides. 246
Actiones Animi quæ sint. 247
Vide Agere.
Adam, quum stare posset, lapsus est. 235
Administrandi ratio recta quæ sit. 88
Admonet Deus prius, quàm punit. 32. 47
Afflictionis tempus q̄ & quibus sit utile. 67. 74. 57
Afflictiones à Deo immisæ, ut ad resipiscentiam nos ducant. 60. 69. 74. probationis, non peccatorum semper causâ immisæ. 92. 108. ab Idolis nos revocant ad verum Deum. 74. 77. Pios solum ad Deum vocant. 101
ab Afflictionibus liberatio piis certa, tempus incertum. 76. 465. 238
in Afflictionibus Consolatio undè sit petenda. 63. 70. 114. 199
Agere, est verè Theologum esse. 7. 8
Agit Deus, quot modis. 280. cū causis, & sine causis. 58
Agunt homines liberè, sed pravè. 120
Amor Dei quomodo singularis & præsens judæis. 46
Vide Misericordiam Dei.
Amor Dei nostri respectum vincere debet. 260
Amor Moïsis, Pauli, & Jonæ in suos. 49. 271. Dei & Proximi major q̄ nostri, est Anima fidel. 307
Anchora nostra prima & extrema, Deus. 63. & in rebus desperatis. 187
Angeli à Deo per Christum creati. 2
Animorum motus omnis, vel à Deo vel à Sathana vel à nobis est. 55
Animus hominis in medio collocatus. 56. 61
Anna quomodo in Inferis fuerit. 271
Apochryphi libri cur sic dicti. 15
Apostoli S. Spiritu non carebant, etsi ejusdem donis nondum donati. 81. multa & præcipua Relig. capita ignorabant. 257

Apostolorum verbum ac Prophetarum idem. 12.
Error de M. sia regno. 13
Ara Athenis ignoto Deo consecrata. 76
Arcanum Petri revelatum. 35
ἀργος λόγος, undè natus. 322
Aristotelis error, de Futuris Contingentibus. 324.
à P. Ramo refutatus. 325
Artes undè primùm notæ, 2. quomodo observatæ, & literis proditæ. 4
Ascendere in conspectum Dei, quid sit. 42
Assur Niniven condidit. 31
Assyriorum Metropolis Ninive. 31
Astra voluntatem impellunt tantum, non necessitant. 322
Athei qui sint. 75
Augustinus quædam retractavit. 16. incertus quælis esset Christi descensus ad Inferos. 156. à Hieronymo reprehensus. 179
Authoritati nimium tribuere, errorum causa. 16. elevat Scripturarum dignitatem. 17

B

Babylonia regio à Babylone Metropoli dicta. 45
Baptismus cur institutus. 138. quid differat à Circumcisione. 14
Bene quot modis significet. 177
Biblia legentibus Dei Spiritus occurrit. 5. quomodo cum fructu legenda. 6. 8. satis habent ad fidei certitudinem. 17
Bibliis vis Spiritus non alligatur. 6
in Bibliis cur jonæ historia legatur. 18
Bona hujus vite, futurorum pignus. 297
Boni & Mali discrimen Dei Voluntas non tollit. 128. boni & mali quomodo Deum poeniteat. 253. ea quomodo velit Deus. 129
Brutis jejunium quare indictum. 230

C

Cain quo sensu dicatur à Dei conspectu fugisse. 46
Calumniæ ab aliis disseminatæ nō narrandæ. 303
Canaan coelestis vite typus. 33
Canonicorum librorum autoritas. 116
Caro quid suadeat in fidelium luctu. 176. ejus infirmitas. 61
Carnædis error de Dei Præscientia. 325. à P. Ramo refutatus. ibidem
Castrorum impedimenta quæ sint. 68
Causa rerum prima, quæ sit. 128. Libere sunt quædam & contingentes. 329
Centurionis fides. 222
Ceremoniæ legales cūr sublata. 34. tam à malis q̄ à bonis possunt usurpari. 309
Ceremonialia opera nihil ad salutem faciunt. 215.